

กระบวนการพัฒนานักศึกษาในศตวรรษที่ 21

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มมร.อล

โดย นายคัมภีรภาพ คงสำรวย และคณะ

1. ประวัติหน่วยงานส่วนงาน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี โท และเอก ตั้งอยู่ที่เลขที่ 9/37 หมู่ที่ 125 ถนนราชวิถี คณะนิง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000 หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร 043-242-386 โทรสาร 043-242-386 Website: www.mbuisc.ac.th เป็นหน่วยงานการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยพันธกิจ 4 ประการ คือ

- ผลิตบัณฑิต
- วิจัยและพัฒนางานวิชาการ
- บริการวิชาการแก่สังคม
- ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

2. ที่มาและความสำคัญ

การพัฒนาการศึกษาที่เปรียบพร้อม ด้วยทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขได้นั้น จำต้องมีพัฒนากระบวนการ ให้เกิดประสิทธิภาพทั้ง Input Process Output และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคน ที่จะสมบูรณ์พร้อมไป ด้วยวิชา (Knowledge) และจรรยา (Morality) ตามแนวทางการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช (2558) ได้กล่าวว่าการศึกษานักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องเตรียมคนออกไปเป็นคนที่ทำงานที่ใช้ความรู้ (Knowledge Worker) และเป็นบุคคลพร้อม เรียนรู้ (Learning Person) ไม่ว่าจะประกอบสัมมาชีพใด มนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ และเป็นคนที่ทำงานที่ใช้ความรู้ แม้จะเป็นชาวนาหรือเกษตรกร ก็ต้องเป็นคนที่พร้อมเรียนรู้ และเป็นคนที่ทำงานที่ใช้ความรู้ด้วยนั้น ทักษะสำคัญที่สุดของศตวรรษที่ 21 จึงเป็น ทักษะของการเรียนรู้ (Learning Skills) ฉะนั้น กระบวนการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลต่อการพัฒนาให้นักศึกษา ให้เป็นผู้เรียนรู้ พร้อมที่จะเรียนรู้ บุคคลที่มีความรู้ มีทักษะในการเรียนรู้ ความเชี่ยวชาญในการทำงาน การปรับตัวและการดำรงชีวิตในโลกอนาคตได้อย่างมีความสุข มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนานักศึกษา ให้เปรียบพร้อม ด้วยทักษะในศตวรรษที่ 21 นั้น โดยทักษะในศตวรรษที่ 21

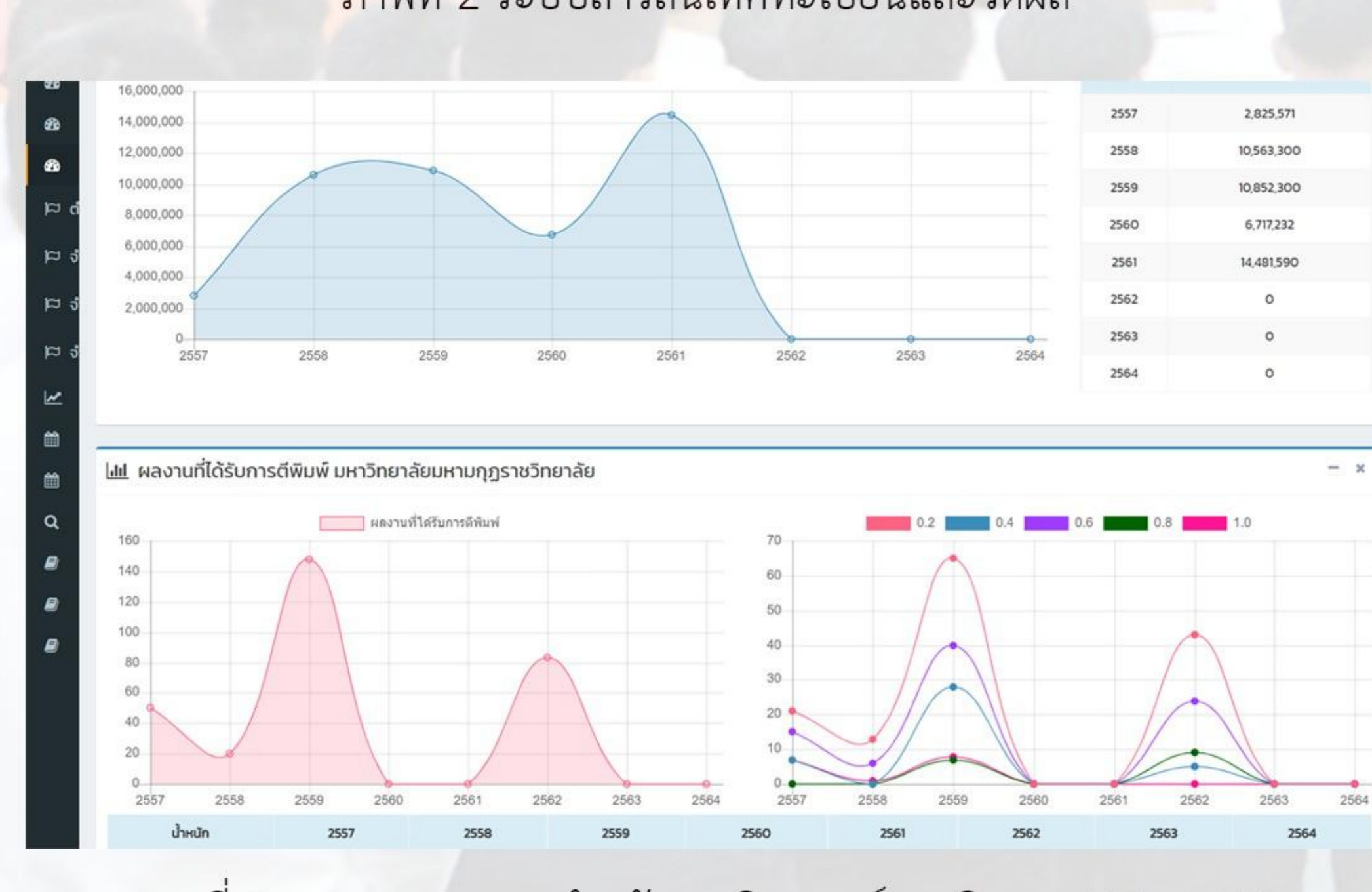
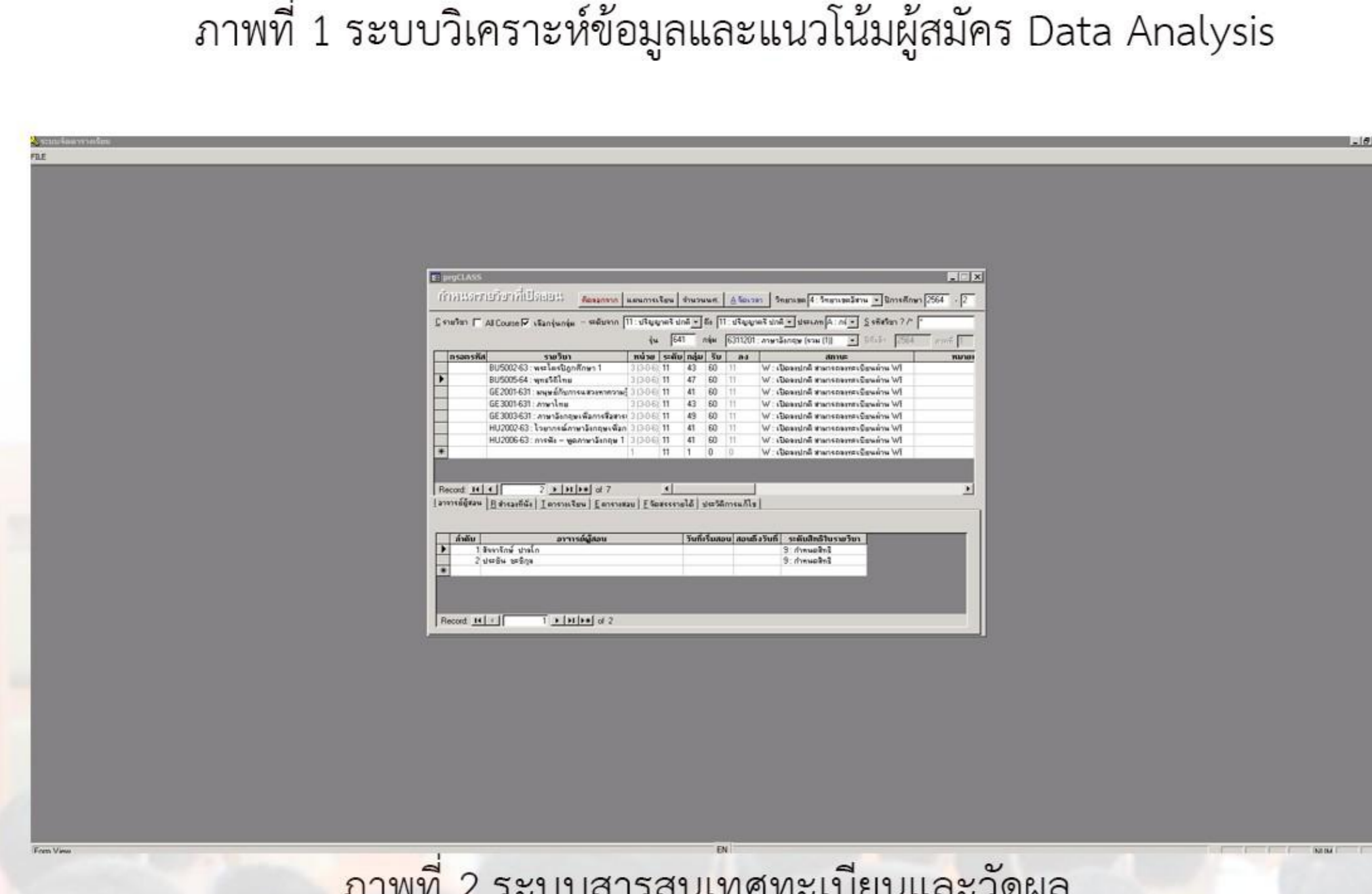
- Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา)
- Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม)
- Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์)
- Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)
- Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ)
- Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร)
- Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

3. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ให้นักศึกษาเป็นผู้เทียบพร้อมความรู้ คุณธรรม และทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21
- เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะ Hard Skill และ Soft Skills
- เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

4. แนวทางการดำเนินการตามหลัก PDCA

ขั้นตอนการดำเนินงาน (Plan)	ขั้นตอนการดำเนินการ (DO)	ขั้นตอนการตรวจสอบ (CHECK)	ขั้นตอนการปรับปรุง (ACT)
1. ศึกษาแผนงานด้านวิชาการ 2. ศึกษาแผนงานด้านบริหาร 3. ศึกษาแผนงานด้านบริการ 4. ศึกษาแผนงานด้านศิลปวัฒนธรรม	1. ระบุความต้องการ 2. ระบุความต้องการ 3. ระบุความต้องการ 4. ระบุความต้องการ 5. ระบุความต้องการ 6. ระบุความต้องการ	1. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 2. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 3. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 4. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 5. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 6. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน	1. ปรับปรุงกระบวนการ 2. ปรับปรุงกระบวนการ 3. ปรับปรุงกระบวนการ 4. ปรับปรุงกระบวนการ 5. ปรับปรุงกระบวนการ 6. ปรับปรุงกระบวนการ

ภาพที่ 3 ระบบสารสนเทศสำหรับการวิเคราะห์และติดตาม E-Port/E-Sar

ขั้นตอนการดำเนินงาน (Plan)	ขั้นตอนการดำเนินการ (DO)	ขั้นตอนการตรวจสอบ (CHECK)	ขั้นตอนการปรับปรุง (ACT)
1. ศึกษาแผนงานด้านวิชาการ 2. ศึกษาแผนงานด้านบริหาร 3. ศึกษาแผนงานด้านบริการ 4. ศึกษาแผนงานด้านศิลปวัฒนธรรม	1. ระบุความต้องการ 2. ระบุความต้องการ 3. ระบุความต้องการ 4. ระบุความต้องการ 5. ระบุความต้องการ 6. ระบุความต้องการ	1. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 2. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 3. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 4. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 5. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 6. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน	1. ปรับปรุงกระบวนการ 2. ปรับปรุงกระบวนการ 3. ปรับปรุงกระบวนการ 4. ปรับปรุงกระบวนการ 5. ปรับปรุงกระบวนการ 6. ปรับปรุงกระบวนการ

ภาพที่ 2 ระบบการสอบข้อเขียนเตรียมความพร้อมก่อน PDCA

ขั้นตอนการดำเนินงาน (Plan)	ขั้นตอนการดำเนินการ (DO)	ขั้นตอนการตรวจสอบ (CHECK)	ขั้นตอนการปรับปรุง (ACT)
1. ศึกษาแผนงานด้านวิชาการ 2. ศึกษาแผนงานด้านบริหาร 3. ศึกษาแผนงานด้านบริการ 4. ศึกษาแผนงานด้านศิลปวัฒนธรรม	1. ระบุความต้องการ 2. ระบุความต้องการ 3. ระบุความต้องการ 4. ระบุความต้องการ 5. ระบุความต้องการ 6. ระบุความต้องการ	1. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 2. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 3. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 4. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 5. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 6. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน	1. ปรับปรุงกระบวนการ 2. ปรับปรุงกระบวนการ 3. ปรับปรุงกระบวนการ 4. ปรับปรุงกระบวนการ 5. ปรับปรุงกระบวนการ 6. ปรับปรุงกระบวนการ

ภาพที่ 3 ระบบการจัดการเรียนการสอนก่อน PDCA

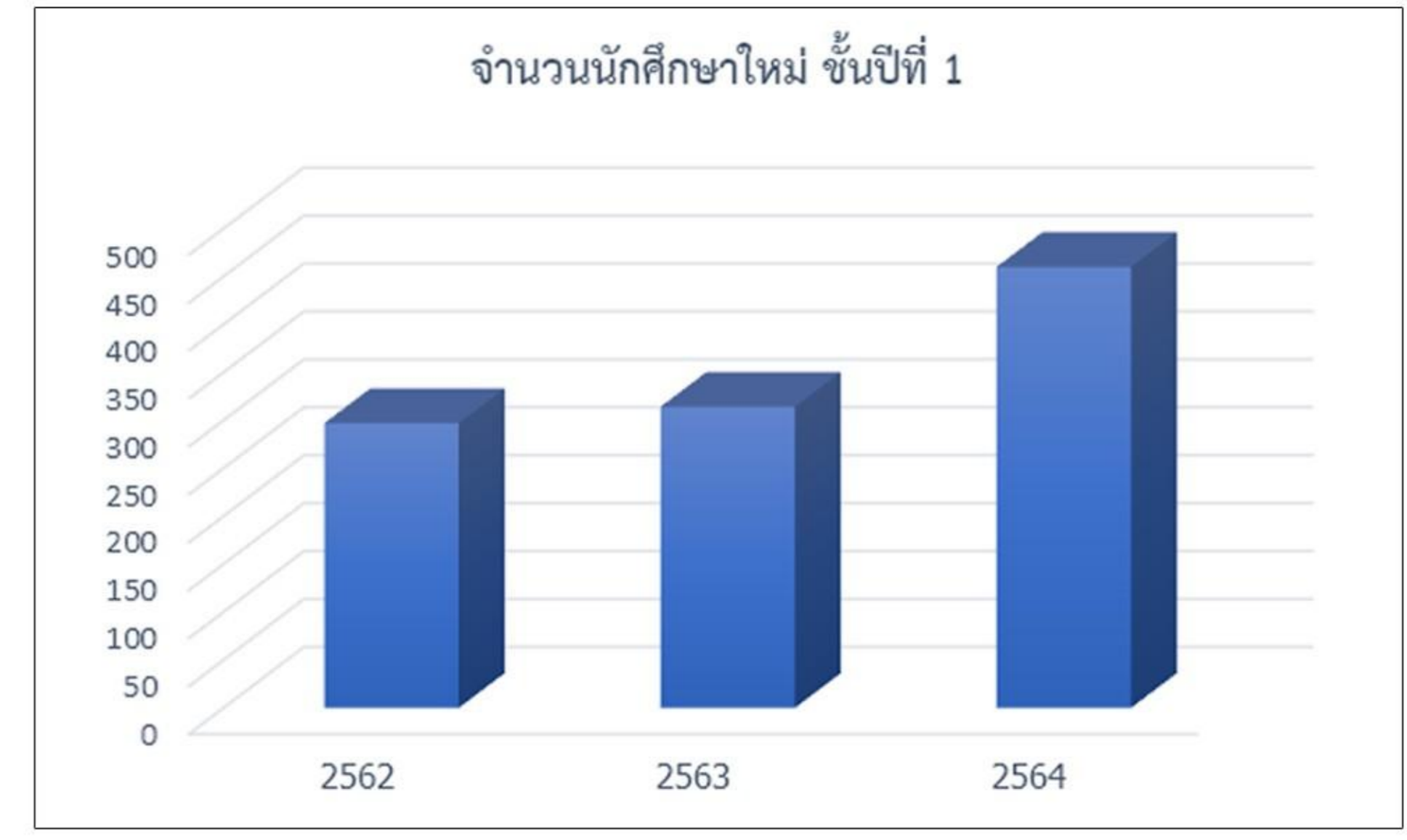
5. ผลการดำเนินงาน

ลำดับ	การเรียนการสอนและการสอดแทรกทักษะในศตวรรษที่ 21	Reading	Writing	Arithmetic	Critical Thinking and Problem Solving	Creativity and Innovation	Cross-cultural Understanding	Collaboration, Teamwork and Leadership	Communications, Information, and Media	Computing and ICT Literacy	Career and Learning Skills
1	-การเรียนการสอนในรายวิชาตลอดหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	-โครงการกิจกรรมส่งเสริมความเป็นครู	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	-โครงการพัฒนาท้องถิ่นระดับตำบล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	-โครงการปฏิบัติธรรมประจำปี				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	-โครงการจริยธรรมสัญญา				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	-โครงการบุญเวทมนต์มหาชาติ				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	-โครงการอบรมเทคโนโลยีสารสนเทศ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	-กิจกรรมของงานกิจการนักศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	-กิจกรรมปัจฉิมนิเทศและการทำงานหลังสำเร็จการศึกษา จากกรมแรงงาน				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	ภาพรวม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4 กระบวนการวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนเพื่อสอดแทรกทักษะในศตวรรษที่ 21

6. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยที่ 1 วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร วิทยาเขตอีสาน ตั้งเป้าและวางกลยุทธ์ในการเพิ่มจำนวนนักศึกษาและขยายสาขาเพิ่มเติมภายใน 3 ปี จากเดิมมีสาขา ที่จัดการเรียนการสอน สาขาเดิม 6 สาขา (อดีต) 1.ภาษาอังกฤษ 2.การสอนภาษาอังกฤษ 3.การปกครอง 4.สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ 5.พระพุทธศาสนาและปรัชญา (ป.โท) 6.บริหารการศึกษา (ป.เอก) สาขาปัจจุบัน 16 สาขา (ปัจจุบัน) เพิ่มเป็น 16 สาขาวิชา ได้แก่ 1.ภาษาอังกฤษ 2.การปกครอง 3.สังคมสงเคราะห์ 4.รัฐประศาสนศาสตร์ 5.การสอนภาษาอังกฤษ 6.การสอนภาษาไทย 7.การศึกษาปฐมวัย 8.การสอนพระพุทธศาสนา 9.การสอนสังคมศึกษา 10.พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา (ป.โท) 11.การปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ (ป.โท) 12.การบริหารการศึกษา (ป.โท) 13.สอนภาษาไทย (ป.โท) 14.การบริหารการศึกษา (ป.เอก) 15.วิจัยพุทธศาสตร์และปรัชญา (ป.เอก) 16.สอนภาษาไทย (ป.เอก) คิดเป็น 266% ใน 3 ปี

ภาพที่ 4 แผนภูมิแสดงจำนวนนักศึกษาใหม่ ชั้นปี 1 3 ปี ย้อนหลัง

ปัจจัยที่ 2 ศักยภาพของบุคลากร ศักยภาพของบุคลากร ทั้งในสาย T S และสาย W ล้วนมีส่วนในการผลิตบัณฑิต ให้ประสบผลสำเร็จในชีวิต มีทักษะในการดำรงชีวิตได้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง หากในเรื่องของการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จะพิจารณา ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้สอนเป็นหลัก โดยคุณวุฒิ การจบตรงสายเป็นเรื่องราว ซึ่งผลจากการปฏิบัติ เช่นนี้ ผลความสำเร็จของนักศึกษาได้ปรากฏ เป็นที่ประจักษ์ชัดเจน ตลอดจนข้อมูลทางสถิติเป็นที่ยืนยันในเรื่องของชื่อเสียง ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ส่งผลให้มีผู้สนใจเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก เพิ่มขึ้น 3 ปีต่อเนื่อง

ปัจจัยที่ 3 งบประมาณสนับสนุน งบประมาณสนับสนุน มีส่วนสำคัญในการเปิดสาขาวิชาเพิ่มเติม จากเกณฑ์มาตรฐานระดับปริญญาตรี ที่กำหนดให้สาขาวิชาต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตร 5 คน ซึ่งหากต้องการเปิดสาขาวิชาเพิ่มเติมจำเป็นต้องมี งบประมาณสนับสนุน และดำเนินการ

ปัจจัยที่ 4 การจัดการเรียนการสอนที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง วิทยาเขตอีสานได้มีการบูรณาการทักษะในศตวรรษที่ 21 เข้าไปในรายวิชา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ ครบทั้ง 3R 7C อีกทั้งยังได้เพิ่มเติมช่องทางทางการเรียนรู้ เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วผ่านช่องทางของ Youtube เพื่อให้นักศึกษาได้มี Reskill และ Upskill อยู่เสมอและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 5 ภาพตัวอย่างการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

7. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์โควิด ทำให้โครงการ/กิจกรรม บางอย่าง ไม่สามารถดำเนินการได้ 100% เช่น โครงการพัฒนาท้องถิ่น ทุนทันคน กิจกรรมเสริมความเป็นครู ซึ่งมีการลงพื้นที่ชุมชนจริง แนวทางการแก้ไข คือ 1.เพิ่มความเข้มงวดในการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยที่ผู้ร่วมงานและผู้จัด 2.เลื่อนไปเป็นปีการศึกษาต่อไปจนกว่าสถานการณ์จะ คลี่คลายตามมาตรการการป้องกันจากภาครัฐ

8. ประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ

- นักศึกษาเทียบพร้อมความรู้ คุณธรรม และทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21
- นักศึกษามีทักษะ Hard Skill และ Soft Skills ที่สมบูรณ์
- ได้ประสิทธิภาพการทำงานที่เพิ่มขึ้นทั้งเรื่องของคุณภาพและการลดระยะเวลาการทำงานโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ